

POREČ

1986, 1988, 1994), Ženevi (1979), Rijeci (1981, 1987), Milanu (1982), Spoletu (1984) i Rimu (1985). Grupno je s uspjehom nastupio u Parizu, s autorima galerije Braumüller (1978) i u Pforzheimu, s Dalijem (1982).

LIT.: Đ. Kadijević, Dimitrije Popović (katalog), Beograd 1978. — V. Bužančić, Dimitrije Popović (katalog), Zagreb 1979. — J. Depolo, T. Maroević i V. Tenžera, Dimitrije Popović, Zagreb 1980. — I. Zidić, Dimitrije Popović (katalog), Zagreb 1981. — M. Penelope, Dimitrije Popović, u knjizi: Corpus Mysticum, Roma 1985. — T. Maroević, Dimitrije (katalog), Zagreb 1988. — J. Depolo, Slikar na tragu novog angažmana, Kontura, 1992, 9–10. — B. Biskupić, Skulptura Dimitrija Popovića, Zagreb 1994. I. Zič.

POPŽAN, Vesna, kiparica (Zagreb, 13. V. 1952). Diplomirala je na Akademiji u Zagrebu 1977 (I. Sabolić). Bila je suradnica Majstorske radionice A. Augustinčića. God. 1985–92. živjela u SAD. — U plastikama malih dimenzija rabi različite materijale oblikujući skulpturu minimalnim

POREČ, ploča oltarne pregrade u Eufrazijevoj bazilici

intervencijama (*Kriška dragog kamena*, 1980). Potom radi u bronci i stvara viseće asambleže od cementa, žbuke i papira. God. 1988. nastaje instalacija *Jedra*; u *Dokumentarističkom dnevniku 1989–92.* izlaže kolaže, a 1994. instalacije *1000 kućnih crijepova*. Samostalno izlagala u Zagrebu, Beogradu, Rijeci, Münchenu, Kölnu, Cooperstownu i Bonnu. Izvela je nekoliko umjetničkih akcija u Zagrebu i Dubrovniku.

LIT.: Z. Rus, Skulpture Vesne Popržan (katalog), Zagreb 1982. — D. Matičević, Vesna Popržan (katalog), Zagreb 1985. — Lj. Domic, Vesna popržan (katalog), Zagreb 1994. Z. Kć.

PORAT, ribarsko naselje i lučica Z od Malinske na otoku Krku. J od naselja nalazi se velika ilir. gradina zvana Zidine. Z od naselja, kraj mora, vide se ostaci rim. ladanjske vile i srednjovj. crkve Sv. Martina. Na zap. rubu naselja nalazi se samostan i crkva Sv. Marije Magdalene franjevača trećoredaca glagoljaša. Sadašnja je crkva sagrađena sred. XVI. st. u gotičko-renesansnome stilu; jednobrodna crkva imala je četverokutno svetište s križnorebrastim svodom. Sred. XVIII. st. crkva je barokizirana te su joj pridodane dvije plitke bočne kapele. Na gl. je oltaru poliptih, rad Girolama i Francesca Santacrocea iz 1556. Bočni oltari Sv. Nikole i Sv. Roka podignuti su sred. XVIII. st. U crkvi se nalazi i jedno drveno gotičko raspelo. U samostanu, koji u sadašnjem obliku potječe iz XVII. st., nalazi se zbirka umjetnina (liturgijski predmeti, slike, kipovi, poljodjelsko i ribarsko oruđe iz XVI–XX. st.). Samostanski arhiv posjeduje više glag. rukopisa.

LIT.: A. Badurina, Porat, Zagreb 1980.

A. Bad.

POREČ, grad na Z obali Istre. Pov. jezgra smještena je na poluotoku. Postojanje prirodne luke omogućilo je kontinuitet naseljavanja od prapovijesti do danas; od prve pol. ← I. st. *Parentium* je rim. kolonija, poslije biz. civitas i srednjovj. komuna. Unatoč određenim promjenama koje su uočljive osobito na rubovima stare jezgre, grad je zadržao urbanističko tkivo iz rim. doba u rasporedu ulica, koje se sijeku pod pravim kutom i oblikuju četverokutne inzule. Forum je bio smješten sasvim na zap. strani, gdje se možda već u prapov. doba nalazilo kulturno središte; vidljivi su ostaci monumentalnoga kapitolijanskoga hrama (II. st.), koji zatvara forum sa zap. strane. Dijelovi kolonade sjev. od njega pripadaju peribolu, koji je s tri strane zatvarao prostor kapitolija. Gradske su zidine pratile oblik poluotočica, a njihova se linija u biti nije mijenjala od rim. vremena sve do XVIII. st., kada započinje njihovo rušenje. Iz rim. je doba kratki potez zidina sjev.

POREČ, odnos suvremenoga i antičkoga urbanog rastera (po R. Ivančeviću)

od Eufrazijeve bazilike (iskopan i djelomično restauriran 1960), a možda i ostaci jednostavnih četverokutnih kula, koje se naziru na ist. strani grada.

P. postaje prvo istarsko biskupsko sjedište već na prijelazu III/IV. st., o čemu svjedoči natpis s kraja IV. st. u kojemu se spominju prijenos kostiju biskupa i mučenika Maura i prvotna crkva (ecclesia primitiva), obnovljena i povećana tom zgodom. Arheol. istraživanjima (1889–95, 1967) na prostoru sjev. od Eufrazijeve bazilike otkriven je najstariji crkv. prostor iz druge pol. III. st., smješten u jednoj većoj prostoriji rim. kuće u blizini gradskih vrata. Na tome je području i sjev. od njega postupno izgrađen u IV–VI. st. monumentalni kompleks crkv. građevina (→ *Eufrazijana*). Tijekom stoljeća porečka je katedrala obogaćivana raznim umjetninama; kamenu raku Sv. Maura i Eleuterija izradili su Benvenuto i Nikola iz Ancone (1247, nalazi se u memorijalnoj kapeli), monumentalni ciborij s mozaikom naručio je biskup Oton 1277, renesansni pozlaćeni antependij nabavio je biskup Ivan